

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Маріанна Пащук*

- © Тимофійко С. О., 2024
© Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ви-
дання українською мовою,
2024
© Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ху-
дожне оформлення, 2024

Зупинка серця

Сорок років — це вік, коли ще зовсім не пізно змінити життя на краще. У цей переломний момент Тарасу Островському захотілося піти працювати охоронцем на старий цвинтар. Тарас не мав намірів занадто довго крутитися там, але бажав насолити дружині, тому вибрав для цього чудовий спосіб: він закрутив роман з молодою вчителькою, яка працювала у сусідній школі і жила неподалік від цвинтаря. Додаткова робота була чудовим приводом для таких побачень: мегера думає, що чоловік працює, а Тарас насправді потайки бігає до коханки.

Автор плану добре знав, що ніхто не доповість лютій гарпії, бо ж на новому місці роботи клієнти не такі балакучі, як у рекламній агенції.

Дружина звикла контролювати судженого ще з дня весілля, але надгробки та почорніліobelіски не видавали таємниць постійно відсутнього сторожа.

Тарас домовився про підставну роботу з другом, який весь час працював у штабах різних політиків, поєднуючи це з посадою у міському управлінні, за якою закріпили нагляд за кладовищем. Друг знав про роман Тараса з молодницею, тому допоміг йому оформитися за дешевий могорич і підтвердив, що від нього вимагатимуть тільки вчасно приходити та вчасно йти, а про інший час ніхто не турбуватиметься без відома начальника.

На практиці Тарасу потрібно було тільки до півночі слідкувати за недопущенням актів вандалізму. Такого

не траплялося досить давно, однак міська рада все одно турбувалася про репутацію району. Містечко майже зрослося із Черніговом, тож перевірки звітди приїздили регулярно, але лише у світлу пору доби. Тоді на зміну заступав інший сторож.

Отримавши ввечері ключ від брами з рук напарника та побажання «тихої ночі», Тарас впевненими кроками попрямував до спостережного пункту, який розташовувався у маленькому будиночку. Там він випив чаю з дешевим коньяком, ввімкнув старий телевізор і несподівано заснув.

Ніщо не турбувало його сон, доки землю не вкрила суцільна темрява. Новий сторож спав, забувши про бажання злізти на квартиру до молоденької вчительки Христини Семенівни, котра не відмовляла йому у приємних речах, якщо бачила перспективу отримати за них подаруночок.

Після півночі цвинтар захопила справжня буря. Вітер посилювався і став розносити мокре листя між надгробками. Гілки з дерев зривалися та падали.

Зазвичай у грудні випадав сніг, однак 2018 року він не впав навіть до 12 числа. Повітря було холодне і сухе. Ніщо у той день не віщувало зливи та вітру, але вони прийшли без запрошення.

Кілька засохлих гілок не витримали і впали на дах будиночка, змусивши сонного сторожа моментально прокинутися і усвідомити, наскільки різко змінилася погода.

Тарас зірвався на ноги, відчуваючи дике нерозуміння того, де він зараз. Тільки за кілька хвилин у голову стукнули протверезіння та спогад про працевлаштування на кладовищі. Чоловік зірвався з ліжка і побіг до дверей, які дивним чином відчинилися самі.

Варто було йому спробувати наблизитися до проходу, як протяг набрав силу і так зачинив старі дерев'яні двері, що вставне скло з віконних рам не витримало і розлетілося кімнатою. Кілька уламків потрапили просто у тіло чоловіка, котрий стояв безпосередньо близько до проходу.

Тарас встиг тільки закричати, коли відчув, що один зі шматків скла застряг у його щоці, за сантиметр від ока.

Боліло. Виникло бажання витягнути осколок, однак розум взяв гору. Тарас не переставав скавуліти, наче поранений собака, але й не зачепив уламок, аби так ще більше не нашкодити. Невідомо до чого могла призвести спроба непрофесійно вирвати з тіла чужорідний об'єкт.

Йому хотілося когось покликати на допомогу, але поруч були тільки старі надгробки та пошкоджені часом статуї біля склепів.

Тарас вибіг крізь двері надвір, але не тямив у якому напрямку рухатися далі. Навколо все захопила страшна буря. Гілки зітали з дерев і падали зовсім поруч із ним. Вітер так розносив дощові потоки, що вони не давали розплющити очі. Довершувала катастрофічне становище непроглядна темрява чернігівської ночі.

— Допоможи мені, Господи Всемогутній! — вперше за сорок років згадав молитву Тарас, відчуваючи, як кров заливає обличчя.

Він побрів навмання, намагаючись знайти шлях до воріт. Навколо не було на кого сподіватися, але за воротами стояв автомобіль з аптечкою.

До виходу Тарас не добіг, оскільки рухався у протилежному напрямку. Це спало йому на думку тільки тоді, коли він опинився на іншому боці кладовища і побачив далеко попереду вогні міської клініки для душевнохворих.

Тарас не став бігти у бік вогнів, оскільки не бажав перелазити через височенний старий паркан, на вершині якого був цілий ряд металевих шпичаків.

— Куди, чорт забирай, рухатися? — заревів він від болю.

Кров одразу змивалася потоками води. Не вдавалося хоч трохи розгледіти не тільки правильного шляху, а й будь-якого можливого. Тарас розвернувся і попрямував у проти-

лежний бік, однак за кілька кроків йому здалося, що на території цвинтаря він не сам.

До нього рухався назустріч якийсь чорний силует чоловіка, який тримав у руках дивний предмет з гачкоподібним кінцем. Бідолашний Тарас не розумів, яким чином йому реагувати на таке. Силует невідворотно наближався. Здавалося, ніби незнайомиць готовий перейти на бік.

«Кому взагалі спаде на думку бродити посеред бурі цвинтарем?»

Тарас злякався і знову розвернувся. Він передумав благодати про допомогу, маючи наміри заховатися, але незнайомиць побачив його і намагався дістатися до нього якомога швидше.

Не гаючи часу, поранений сторож побіг. Він тікав, минаючи дерева, два з яких вибігли назустріч і стукнули його. Другий удар виявився болючим і так втиснув у щоку скляний уламок, що нагадав удар струмом.

Тарас почав плакати, не соромлячись свого страху. Йому хотілося заховатися, але незнайомиць підходив все ближче і ближче, а його наміри залишалися такими ж — дістатися до сторожа та змусити забути про несподівану зустріч.

Могили нагадували трампліни. Коли Тарас упав біля однієї з них, йому здалося, ніби за ногу хтось схопився і тягне донизу. Сторож поглянув назад, протер очі й спробував розгледіти незнайомця, однак не побачив нікого. Нападник кудись раптово зник.

Намагаючись визволити ногу, Тарас почав пищати, не соромлячись, що почують мертві статуї біля історичних склепів. Він рвався з усієї сили, але нічого не виходило; наче тягнув хтось у десятки разів сильніший — якась потойбічна істота.

Перебираючи руками по тілу, він дістався до стопи і тільки тоді серце трішки збавило ритм. Насправді штанина

сторожа зачепилася за куш, однак страх та паніка зробили свою справу, і йому вже відчувалося зростання тиску, який так турбував останні двадцять років нещасливого шлюбу.

Тарас відновив дихання, але при цьому не переставав роздивлятися навколо у пошуках таємничого незнайомця. Зрозумівши, що краще втечі нічого не вигадаеть, він різко піднявся на ноги і побрів навмання, не розрізняючи і не осмислюючи своїх дій.

Тарас так швидко летів, що не встигав оглядатися по сторонах. Діставшись до іншого боку кладовища, де, за виглядом найближчих надгробків, була розташована стара частина, на території якої ховали покійників ще сімдесят років тому, він зупинився і знову почав відновлювати дихання після важкого бігу.

Кров не припиняла текти.

Наче сама буря хотіла, щоб він помер від страху, але не змогла добитися свого. Тарас настільки зрадив, що дістався до кінця кладовища, що не помітив куди ступив ногами. Він встиг відчути, як земля стала провалюватися під ним і зникати у невідомій порожнечі.

Серце настільки сильно забилося, що сповільнити його було неможливо. Біль затьмарив поранення уламком скла. На мить Тарас Островський заплющив очі, а коли розплющив їх, відчуваючи нестачу повітря, побачив того, хто призвів до пришвидшених ударів серця.

Над могилою стояв чоловік у чорному комбінезоні, тримаючи у руках лопату. Серце почало битися втричі сильніше, розриваючи зсередини грудну клітку. Дихання не вистачало.

Тарас задихався, дивлячись на похмуре обличчя. Він звалився у могилу, а невідомий планував присипати його живцем, однак не судилося цьому статися. Серце зруйнувало плани обох чоловіків. Стукнуло ще кілька сотень разів, а тоді сорокарічний сторож заснув навіки.

Нова справа

Цвинтар ніхто з поліції не оточував, оскільки місцеві жителі не намагалися дізнатися, у чому суть справи. Один молодий полісмен біля кованих воріт стояв на сторожі місця злочину і перевіряв документи у всіх, хто намагався зайти. Побачивши зупинку «мерседеса» за два метри від себе, він здивувався, сприйнявши машину за вісника появи керівництва, однак перше враження було помилковим.

З машини без офіціозу вийшов чоловік, на вигляд трішки старший за їхнього командира. Він був одягнений у потерту шкіряну куртку коричневого кольору, старі джинси і чорну сорочку без комірця. На поясі у чоловіка впадала в очі кобура з пістолетом та двома магазинами. Не було потреби запитувати, хто він: всі риси свідчили про те, що на місце злочину прибув слідчий з кримінального відділу.

— Куритимеш? — запитав слідчий, виймаючи пачку цигарок.

— Дякую! — відповів патрульний. — Вже третю годину чекаю, щоб змінили.

Слідчий глянув на годинник, зафіксувавши у думках: 07:00.

— Хто вас так рано викликав? — запитав він у патрульного.

— Дружина покійного! А вам не розповідали?

— Мені подзвонив командир і велів сюди рухатися приймати справу. Але яку конкретно, навіть не натякнув, тому хоч ти кивни у потрібному напрямку.

Патрульний затягнувся димом і розповів, що знав:

— Вам, може, й нічого ловити. Нічний сторож поранився склом під час бурі, заблукав посеред цвинтаря і звалився в якусь яму. Там у нього відмовило серце — чи то від страху, чи від несподіванки. Дружина не змогла додзвонитися і забила на сполох. Начальник приїхав, почав шукати сліди. Ну, а годі нас...

— Ви Чернов? — несподівано перервав їхню розмову голос з-за брами.

Слідчий поглянув у бік кладовища, помітив неподалік сивого чоловіка у короткому сірому плащі та з медичними рукавичками на руках. Судячи з його зовнішнього вигляду, він належав до експертів, котрі мали починати оглядати покійника та місце загибелі, якщо тіло ще не забрали у морг.

— Так, капітан Вадим Чернов! — відповів слідчий. — Мені доручили цю справу. Якщо, звісно, буде потрібно її відкривати.

— Ви, якщо я правильно розумію, з кримінального відділу?

— Саме так! — зізнався Чернов.

— Ми не знаємо, чи це ваша справа. Розберетеся самі.

Вадим мовчки кивнув патрульному і попрямував за криміналістом углиб цвинтаря. Дорогою він розглядав поховання, хоча в передній частині кладовища, по суті, й дивитися не було на що. Звичайні могили з пам'ятниками, котрі можна зустріти будь-де, а не тільки в цьому похмурому місці.

Деякі зміни в ландшафт принесла нічна буря, встеливши могили гілками з дерев та пожовтілим листям, яке ще дивом не попримерзало о такій порі року. Працівники органів рухалися до центру, але не поспішали, обминаючи завали та калюжі.

Проїшовши кілька хвилин передньою частиною, експерт звернув у напрямку «старого кварталу».